Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

B&W

Voordracht voor de College vergadering van 16 december 2025

Portefeuille: Monumenten en Erfgoed

Agendapunt: B35

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met Danie Theronstraat 2 aanwijzen als gemeentelijk monument

Het college van burgemeester en wethouders besluit

Het college van BenW besluit:

1. Kennis te nemen van de aanvraag van Erfgoedvereniging Heemschut (bijlage 01);
2. Kennis te nemen van de beschrijving van Monumenten en Archeologie (bijlage 02);
3. Kennis te nemen van het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit (bijlage 03);
4. Kennis te nemen van de genomen stappen en vervolgstappen renovatie en verduurzaming Danie Theronstraat 2 (bijlage 04);
5. Kennis te nemen van de ingediende zienswijze door Erfgoedvereniging Heemschut (bijlage 05);
6. Kennis te nemen van de contour (bijlage 06);
7. Te besluiten de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan Danie Theronstraat 2

Kernboodschap

Het college van BenW besluit de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan Danie Theronstraat 2. Aanleiding is de aanvraag van Erfgoedvereniging Heemschut. Het college volgt in haar besluit het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit.

Bestuurlijke achtergrond

Op 17 oktober 2017 heeft Erfgoedvereniging Heemschut het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost verzocht de Danie Theronstraat 2 aan te wijzen als gemeentelijk monument (bijlage 01). Aangezien het verzoek van de erfgoedvereniging ontvankelijk is, dus op een goede manier is aangevraagd, is de gemeente verplicht om deze in behandeling te nemen. Monumenten en Archeologie heeft in februari 2018 (bijlage 02) een beschrijving opgesteld en de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit heeft in maart 2018 (bijlage 03) positief geadviseerd. Vervolgens heeft het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost geen besluit genomen de procedure aanwijzen gemeentelijk monument te starten.

De dubbele belangen van de gemeente in deze casus, tevens eigenaar van het pand, maken dit een complex dossier. Er bleef te veel onduidelijk over de invulling van het pand en de verduurzamingsmogelijkheden. Aanvankelijk was het voornemen van de gemeente om de Danie Theronstraat 2 te verkopen aan een woningcorporatie ten behoeve van de huisvesting van statushouders. Echter daar was vanuit de markt geen belangstelling voor. In de Erfgoedverordening (artikel 5, Termijnen advies en aanwijzingsbesluit) staat dat het College (gemandateerd naar het dagelijks bestuur) beslist binnen twaalf weken na ontvangst van het advies van de Commissie, maar in ieder geval binnen 32 weken na datum van de aanvraag tot aanwijzing. Deze termijn is ruimschoots overschreden.

Inmiddels is het verduurzamingsvraagstuk van Danie Theronstraat 2 in relatie tot het gebruik (BOOST) een bestuurlijk dossier geworden bij de afdeling Vastgoed en is wethouder Groot Wassink

betrokken. Dit maakt van de aanwijzing van de Danie Theronstraat 2 als gemeentelijk monument een politiek gevoelig dossier. Zoals vastgelegd in het bevoegdhedenregister worden politiek gevoelige dossiers doorgezet naar het college.

Op 17 december 2024 heeft het college besloten de procedure tot het wel of niet aanwijzen van Danie Theronstraat 2 te starten, voorbescherming op te leggen en zienswijzen op te vragen.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

De aanwijzing van een gemeentelijk monument is op basis van Erfgoedverordening Amsterdam, artikel 3, eerste lid, een bevoegdheid van het College van B&W. Deze bevoegdheid is op grond van de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022 gemandateerd aan het DB:

- Artikel 9: taken en bevoegdheden dagelijks bestuur
  1. Het dagelijks bestuur is belast met de dagelijkse bestuur- en beheerstaken in het stadsdeel en oefent de taken en bevoegdheden uit die het college aan hem heeft opgedragen.
  2. De taken en bevoegdheden die door het college en de burgemeester aan het dagelijks bestuur respectievelijk de voorzitter zijn opgedragen zijn vermeld in de bij deze verordening behorende bijlage 2 (taken) en bijlage 3 (bevoegdheden).
- Bijlage 3: Bevoegdhedenregister, onder E.5: het aanwijzen, intrekken en wijzigen van een aanwijzing van een gemeentelijk monument.

  Besluiten over procedures aanwijzen gemeentelijk monument worden bij grootstedelijke ontwikkelingen of politiek gevoelige dossiers doorgezet naar het College van BenW.

Onderbouwing besluit

Ad 1. Op 17 oktober 2017 heeft Erfgoedvereniging Heemschut het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost verzocht de Danie Theronstraat 2 aan te wijzen als gemeentelijk monument (bijlage 01). Aangezien het verzoek van de erfgoedvereniging ontvankelijk is, dus op een goede manier is aangevraagd, is de gemeente verplicht om deze in behandeling te nemen.

Ad 2. Monumenten en Archeologie heeft op verzoek van stadsdeel Oost een beschrijving van de Danie Theronstraat 2 opgesteld (bijlage 02). Monumenten en Archeologie geeft aan dat er sprake is van bijzondere architectuurhistorische waarde, interieurhistorische waarde, cultuurhistorische waarde en stedenbouwkundige waarde. Buurthuis Transvaal is in 1978 tevens onderscheiden met de Merkelbachprijs.

Ad 3. Op 26 maart 2018 heeft de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (nu Commissie Omgevingskwaliteit) positief geadviseerd over de aanwijzing (zie bijlage 03). De commissie adviseert het pand aan de Danie Theronstraat 2, te beschermen als gemeentelijk monument vanwege de architectonische, cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden.

Ad 4. In samenspraak met BOOST, technische adviseurs en collegas van de betrokken directies zijn in de afgelopen periode de duurzaamheidsmaatregelen verder uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in een integrale impactanalyse, waarbij de volgende aspecten zijn afgewogen:

- Gebruiksgemak voor BOOST

- CO_2-reductie en verlagen energieverbruik BOOST
- Behoud van monumentale waarde
- Technische uitvoerbaarheid (waaronder faseringsmogelijkheden)
- De betaalbaarheid van de huur

Zoals terug te lezen in bijlage 04 is het mogelijk zonder financieel risico een investering te doen, het pand maatschappelijk betaalbaar te houden en toekomstbestendig te maken (CO_2 reductie wordt behaald, alsook het energielabel A+++) met het behoud van de aanwezige monumentale waarden.

Ad 5. Op het verzoek om zienswijzen (d.d. 18 december 2024) heeft Erfgoedvereniging Heemschut op 30 december 2024 een zienswijze ingediend (bijlage 05). De erfgoedvereniging merkt in deze zienswijze op dat ze blij zijn dat het college op 17 december 2024 heeft besloten de procedure aanwijzen gemeentelijk monument te starten, maar dat het vervelend is dat deze procedure zo lang is blijven liggen. Heemschut geeft tevens aan zeer positief te zijn over de door Monumenten en Archeologie opgestelde beschrijving (bijlage 02). Ook adviseren ze de gemeente de komende jaren werk te make van een geleidelijke renovatie en verduurzaming van het gebouw.

De zienswijze spreekt voor zich en vraagt niet om een nota van beantwoording. Het advies het pand te renoveren en verduurzamen staat op de agenda (zie beslispunt 4).

Ad 7. Het college van BenW besluit, in lijn met het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit en de door Monumenten en Archeologie geconstateerde monumentale waarden, de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan Danie Theronstraat 2.

Duurzaamheid

Het besluit helpt bij onze doelen voor duurzaamheid. Het besluit zorgt voor:

- Minder uitstoot van broeikassen (klimaatneutrale stad), de productie van nieuwe bouwmaterialen en de bouw van nieuwe gebouwen zijn zeer energie-intensief en gaan gepaard met aanzienlijke CO_2-uitstoot. Door bestaand erfgoed te behouden, onderhouden en te verduurzamen, wordt deze uitstoot vermeden. Hoewel monumentale panden veelal van nature niet energiezuinig zijn, zijn er veel mogelijkheden om ze te verduurzamen zonder hun erfgoedwaarden te verliezen.
- Verminderen en hergebruik van materialen (circulaire stad), monumenten staan er vaak al honderden jaren. Dit betekent dat er in al die tijd geen sloop en nieuwbouw heeft plaatsgevonden, wat een enorme besparing van grondstoffen en energie oplevert. Door erfgoed te behouden en te hergebruiken, wordt het concept van de circulaire economie in de praktijk gebracht. Er wordt minder afval geproduceerd en de behoefte aan nieuwe grondstoffen wordt verminderd.

Participatie

Het advies van de COK/CRK is 26 maart 2018 ontvangen en bijgevoegd in de bijlagen.

Op 30 december 2024 heeft Erfgoedvereniging Heemschut een zienswijze ingediend (bijlage 05).

Met directie Gemeentelijk Vastgoed heeft technisch inhoudelijk afstemming plaats gevonden over de impact van de geplande maatregelen in relatie tot de beoogde toewijzing tot gemeentelijk monument.

Financiële onderbouwing

Het toekennen van de status van gemeentelijk monument heeft geen financiële gevolgen voor de gemeente.

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

In overleg met communicatieadviseurs van Monumenten en Archeologie, afdeling Vastgoed, stadsdeel Oost en de woordvoerder van wethouder Scholtes.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-073911	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-079992	03 Advies CRK (nu COK).pdf (pdf)
AD2025-079993	02 Beschrijving Danie Theronstraat 2.pdf (pdf)
AD2025-079994	01 Aanvraag Danie Theronstraat 2 (Heemschut).pdf (pdf)
AD2025-079995	04 Renovatie en verduurzaming Danie Theronstraat 2.pdf (pdf)
AD2025-079996	05 zienswijze Danie Theronstraat 2 - Heemschut.pdf (pdf)
AD2025-079997	06 Contour Danie Theronstraat 2.pdf (pdf)
AD2025-080004	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten